

LA NOVA TARIFICACIÓ FERROVIARIA I ELS INTERESSOS LOCALS

Dins el conjunt, en extrem complexe, del problema ferroviari plantejat a Espanya, al costat de capitals qüestions que afecten a la col·lectivitat, tenint un interès general *igual* (ferrocarrils complementaris; galga; reversió ¿estatificació? de nostra xarxa; etz.), n'hi ha d'altres sobre les quals creiem útil cridar l'atenció perquè demés ofereixen un remarcable interès localista.

Ens referim ara, a un dels aspectes de la tarificació.

Apart del plet de tarifes altes i tarifes baixes, comú a tot el territori d'una unitat econòmic-nacional, existeix, en materia tarifaria, la qüestió de la *forma*, de importància vital per a cada medi econòmic en particular, i que, no obstant, passa sovint desaparebuda per els propis interessats, distrets per la foguerada i el clamoreig que abranden i aixequen altres qüestions de menys interès per a n'ells, per exemple : un augment general i proporcional de preus en totes les tarifes.

Per a donar-ne més clara idea, res millor que el fer un petit resúm del succeït amb la tarificació ferroviaria espanyola en els darrers temps.

Fins a mitjans de 1917, el transport per ferrocarril ha viscut aquí sota un regisme de tarifes especials (tres quarts del total tràfec es feia a l'ampar llur), entre les que abundaven les designades tècnicament amb els noms de tarifes d'estació a estació o de preus fermes. Es aquest un fenomen, potser universal, que té la causa en un fet viu que rebutja la simplificació del sistema ta-

rifari, tan desitjada pels enamorats del senzill i oblidats de les exigències de la realitat multiforme i complicada de la vida econòmica, la qual voldrien sacrificar a un ideal de simplicitat opost mantes vegades a la propia essència de la materia a la que tracten d'aplicar-lo.

Aital tarificació que, com indica'l seu nom, estableix preus únics i fixes per el transport entre estacions determinades, sense tenir en compte, en *llur forma*, la distancia, havia anat creixent i multiplicant-se en convertir el primitiu-senzill en un perfeccionament-complicat, obeïnt a la llei suprema, tractant-se dels transports, de fomentar-los.

Doncs bé; al perllongar-se la gran guerra i a causa d'ella fer-se difícil la marxa financiera de les empreses carrileres, aquestes, usant de facultats propies, començaren a substituir llurs tarifes especials per altres també especials, pero més cares, i no abastant això a atendre llurs creixents despeses, sol·licitàren i obtinguéren autorització (R. D. de 26 Desembre de 1918) per a augmentar en un 15 % les bases de percepció per unitat i kilòmetre de les tarifes vigents en la data citada.

Aquests dos augments atraguèren l'atenció dels elements més directament interessats en els preus dels transports, i cap a ells convergí tota la protesta. Però paralelament, les Companyies realitzaven altres reformes en la tarificació atanyent a l'estructura de la mateixa, de molta més importància local que aquells augments, mo-

tiu precisament que ens ha induït a parlar-ne en el present article.

Les reformes consistien : en abolir quasi bé les tarifes d'estació a estació, que fugint de la línia rígida dels termes mitjos de que son expressió les tarifes per distancia, dotaven a la tarificació de la flexibilitat que necessita per a atendre els casos especials, de convenient excepció; en l'unificació de tarifes especials, reduint-ne, per tant, el nombre; i en l'implantació per a les tarifes refoses, molt allunyades dels interesos que les de preus fermes atenien, de baremes de nova forma, que començant per un llarg replá alt, priven, als que utilitzen transports de distancies curtes, de beneficiar-se de cap mena de tarifa diferencial, sotmetent-los, en conseqüència, a l'absurt regisme de la tarifa proporcional.

Aixís han sigut desfetes les nombroses tarifes d'estació a estació, fruit de llarga experiència, resultat d'innombrables tantejos, enllaç el més perfecte possible del tràfec amb l'economia, atentes a facilitar la multiplicació dels actes de transport mitjançant llur abaratiment per a cada localitat fins al punt màxim assequible, ajustant-les a les necessitats peculiars de cada centre de producció i de consúm a quines modalitats es cenyien com a cosa feta a mida.

Representa això per a Reus i per els demás petits centres de comerç de mediació, un dany molt més greu que una elevació general i uniforme de preus, perque aquesta manté les posicions relatives, i en canvi, una transformació tarifaria com l'efectuada, desplaça els mercats, trastoca el lligam de relacions mercantils, amenaça el comerç i l'industria creats a l'entorn de les tarifes de preus fermes i els que es consideraven mer-

cats propis han de sufrir la competència dels centres llunyans; tot sense més ventatja que la circumstancial que per a sí han degut buscar les Companyies empeses per necessitats que haurien pogut atendre d'altra manera.

No volem deixar de refermar el dit, amb el text d'una autoritat, en Latorre, qui diu a n'aquest propòsit. «S'ha destruït l'arquitectura comercial de la tarificació, que constituïa l'equilibri lograt entre la producció i el consúm al cap de molts anys, i representava una labor de consideració, per el seu estudi. La creació de les tarifes especials constitueix un treball delicat perque obeeix a trobar l'harmonia d'interessos : per una banda, de competència sobre mercats; per altra, de conveniència per compensacions de recorreguts, sense oblidar les Companyies les derivacions, per donar facilitats a primeres materies, per exemple, sense obtindre qualques vegades renumeració en el transport, en espera de que aquestes mateixes materies, manufacturades o transformades, donguin el producte que remunerar el no obtingut abans, contribuint aixís també al desenvolupament de les forces vives del país. Doncs, bé; tot això, que te una valor enorme, s'ha destruït quasi radicalment al substituir l'antiga tarificació especial amb altra de nova, en la que es precindeix de totes les raons i circumstancies que havien aconsellat els preus per zones i d'estació a estació en determinades línies o regions, reduint-se solament la base inicial quan els recorreguts augmenten».

Corolari de tot el dit, es la necessitat, especialment en pobles com el de Reus, de fer opinió favorable al retorn de l'estructura tarifaria antiga, abandonant la perturbadora simplicitat del nou sistema de tarifes.

JOAN CACHOT.

